

Materiel- och läkemedels- försörjning, uppföljning

Revisionsrapport nr 13 2024

Ansvarig verksamhet	Revisionskontoret
Kontakt	Anders Marmon, tfn: 010-831 41 35, e-post: anders.marmon@regionvarmland.se
Datum	2025-02-20
Diarienummer	Rev/24027
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

Innehåll

Innehåll	3
1. Inledning	4
1.1 Syfte och revisionsfråga	5
1.2 Avgränsning	5
1.3 Revisionskriterier	5
1.3 Ansvarig nämnd	5
1.5 Metod.....	5
2. Granskningens resultat.....	6
2.2 Rekommendation:	6
2.3 Rekommendation:	6
2.4 Rekommendation:	7
2.5 Rekommendation:	8
2.6 Rekommendation:	8
2.7 Rekommendation:	9
2.8 Rekommendation:	9
2.9 Rekommendation:	10
3. Sammanfattande bedömning	10
4. Källor.....	11

1. Inledning

Regionens revisorer har enligt Kommunallagen ansvar för att genomföra årlig granskning av regionens samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har regionens revisorer utarbetat dokumentet "Granskningsstrategi" i vilket de beskrivit de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och revisionsplan. I "Revisionsplan 2024" har revisorerna aktualiserat en granskning i form av en uppföljning av granskningen av material- och läkemedelsförsörjning från 2021.

Regionens revisorer genomförde 2021 en granskning avseende material- och läkemedelsförsörjning. Sammanfattningsvis bedömde revisorerna att försörjningen i stort fungerade väl, även i händelse av kris såsom under då rådande pandemi. Revisorerna bedömde dock att Regionstyrelsen enbart delvis inrättat en ändamålsenlig styrning, uppföljning och intern kontroll för regionens försörjning. Granskningen visade på otydligheter i styrning och organisation samt att uppföljningen är mycket övergripande. Vidare noterades att beredskapsplaneringen inte i tillräcklig utsträckning beaktade försörjningsvaror.

Utifrån granskningens resultat gavs ett antal rekommendationer till Regionstyrelsen och Hälso-och sjukvårdsnämnden.

Regionstyrelsen rekommenderades att:

- Se över **miljöplanens** giltighetsperiod jämfört med regionens olika upphandlingsprocesser för att säkerställa tydlig styrning.
- Tillse en utvecklad **uppföljning** av försörjning för att säkerställa att rapporteringen kan ligga till grund för beslut om åtgärder, vid behov.
- Säkerställa att en **krisberedskapsplan** för regionens verksamhet arbetas fram för att fastställas av Regionfullmäktige. Säkerställa att en **risk- och sårbarhetsanalys** genomförs som omfattar hela regionens verksamhet och beaktar försörjning. Försörjning av **läkemedel och sjukvårdsmateriel** är synnerligen kritiska faktorer för att sjukvården ska kunna fungera på ett patientsäkert sätt och bör beaktas i risk- och sårbarhetsanalyser.
- Överväga att se över vilka som inkluderas i olika **ledningsgrupper** för att säkerställa att de kompetenser som behövs inkluderas
- Följa och tillse att arbetet anpassas utifrån **nationell utveckling** inom försörjningsområdet.
- Initiera **förtydliganden** i respektive reglemente vad gäller att leda Regionservice (HSN) och ansvara för verksamheten (RS).

Hälso- och sjukvårdsnämnden rekommenderades att:

- ***Tydliggöra Folkvandvårdens roll i organisationen och dess förhållande till styrdokument inom läkemedelsområdet.***
- ***Uppdatera regionens läkemedelsstrategi och patientsäkerhetsstrategi för att säkerställa tydlig styrning.***
- ***Tillse att rutiner utvecklas för att säkerställa en översikt över samtliga beställningar som genomförs inom organisationen.***

1.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet var att följa upp granskningen av materiel- och läkemedelsförsörjning från 2021. Den övergripande frågan är om och hur Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden, vidtagit åtgärder inom de utvecklingsområden som lyftes fram i den tidigare granskningsrapporten från 2021.

1.2 Avgränsning

Granskningen har utförts som en uppföljning av granskningen av materiel- och läkemedelsförsörjning från 2021 och avser Regionstyrelsen samt Hälso- och sjukvårdsnämnden. Granskningen ska ligga till grund för ansvarsprövningen 2024.

1.3 Revisionskriterier

Granskningen har skett utifrån de aktuella lagar och föreskrifter som finns inom området. Revisionskriterier är också beslut fattade av Regionfullmäktige samt övriga gällande styrdokument.

1.3 Ansvarig nämnd

Regionstyrelsen har ett övergripande ansvar för hela regionens verksamhet genom bland annat sitt uppsiktsansvar.

Hälso- och sjukvårdsnämnden i Region Värmland utövar ledning och planering av hälso- och sjukvård samt tandvård ur ett övergripande befolknings- och helhetsperspektiv.

1.5 Metod

Granskningen har genomförts i form av dokumentstudier och intervjuer. Företrädare för inom berörda verksamheter i regionen har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

I bilaga 1 redovisas dokument som finns som underlag till granskningen.

2. Granskningens resultat

Granskningen från 2021

Utifrån resultatet i granskningen från 2021 gavs ett antal rekommendationer till Regionstyrelsen:

2.1 Rekommendation:

*Se över **miljöplanens** giltighetsperiod jämfört med regionens olika upphandlingsprocesser för att säkerställa tydlig styrning*

Miljöplanens giltighetsperiod är kopplad till regionens upphandlingsprocesser. Vid upphandling ställs alltid krav enligt miljöplan och ett systematiskt arbetssätt mellan avdelningen Hållbar utveckling och Upphandlings- och avtalsenheten finns där rutiner uppdateras och **utvecklas årligen** för att bland annat anpassas till målen i miljöplanen.

2.2 Rekommendation:

*Tillse en utvecklad **uppföljning av försörjning** för att säkerställa att rapporteringen kan ligga till grund för beslut om åtgärder, vid behov.*

Den försörjning som är avsågs i rekommendationen gällde sjukvårdsartiklar och när det gällde läkemedel avsågs rekvisitionsläkemedel. Även försörjning av livsmedel till sjukhusen på en övergripande nivå ingick i granskningen från 2021.

Rapportering av relevanta nyckeltal samt avvikelser sker till **Hälso- och sjukvårdsnämnden** från och med 2022. Regionstyrelsen tar del av denna rapportering i och med delårsrapport och årsrapport.

I Regionservice rapportering för tertial 1, delårsrapport och årsredovisning finns nyckeltal, som redovisas till hälso- och sjukvårdsledningen. För Kost- och servicenämnden rapporteras de nyckeltal som gäller för nämndens parter. Nyckeltalsredovisning finns i planerings- och uppföljningssystemet Stratsys under område Regionservice.

2.3 Rekommendation:

*Säkerställa att en **krisberedskapsplan** för regionens verksamhet arbetas fram för att fastställas av regionfullmäktige. Säkerställa att en **risk- och sårbarhetsanalys** genomförs som omfattar hela regionens verksamhet och beaktar försörjning. Försörjning av läkemedel och sjukvårdsmateriel är synnerligen kritiska faktorer för att sjukvården ska kunna fungera på ett patientsäkert sätt och bör beaktas i risk- och sårbarhetsanalyser.*

Den **regionala krisberedskapsplanen** fastställdes av Regionfullmäktige den 27 oktober 2021 med följande beslut;

1. Ska gälla för alla Region Värmlands verksamheter
2. Tidigare Regional plan vid allvarliga och extraordinära händelser beslutad av Landstinget i Värmland upphör att gälla.
3. Verksamheterna Hälso- och sjukvård, Kollektivtrafik, Regional utveckling och Kultur- och bildning innefattas i den regionala krisberedskapsplanen.

Region Värmland har arbetat med att identifiera samhällsviktig verksamhet inom regionen. Hälsa, vård och omsorg samt transport är exempel på sådana områden. Inom respektive område finns det viktiga samhällsfunktioner i den mening att även ett kortsiktigt bortfall av dem kan hota befolkningens grundläggande behov.

Som exempel på samhällsviktiga funktioner inom hälso- och sjukvård framhålls akutsjukvård, primärvård, förlossningsvård/mödravård, psykiatrisk vård, läkemedels- och materialförsörjning, smittskydd, tandvård och prehospitala sjukvårdsenheter men listan kan göras längre. Inom området transport är kollektivtrafiken en samhällsviktig funktion.

Region Värmland genomför en **risk- och sårbarhetsanalys (RSA)** under det första året i varje mandatperiod. En risk- och sårbarhetsanalys genomfördes senast under 2023. Utifrån analysen i RSA utarbetas sedan en åtgärdsplan.

I analysen 2023 gjordes en bedömning av risker och hot som kan påverka samhällsviktig verksamhet inom regionens samtliga ansvarsområden. De sårbarheter som identifierades riktade sig till främst till hälso- och sjukvårdsområdet och dess tillhörande stödfunktioner som exempelvis fastigheter och IT. Åtgärdsförslagen berörde därmed inte sårbarheter och risker som kan tänkas förekomma inom regionens övriga ansvarsområden regional utveckling, kollektivtrafik samt kultur- och bildning.

I kommande risk- och sårbarhetsanalys kommer kollektivtrafiken och höjd beredskap att inkluderas. Regionen kommer inte att invänta nästa mandatperiod utan arbetar kontinuerligt med att analysera möjliga risker och hot som kan påverka regionens identifierade samhällsviktiga verksamheter.

2.4 Rekommendation:

*Överväga att se över vilka som inkluderas i olika **ledningsgrupper***

För att **säkerställa** hälso- och sjukvårdsledningens kompetenser gällande materiel och läkemedelsförsörjning ingår chef för Regionservice i **ordinarie ledningsgrupp** dessutom kan chef för läkemedelscentrum och chef för Säkerhets- och beredskapsenheten adjungeras vid behov. Regionledningens kompetenser gällande materiel och läkemedelsförsörjning **säkerställs** genom att verksamhetsdirektörerna lyfter aktuella ärenden till regiondirektören.

En beskrivning av de olika ledningsgrupper som är aktuella i samband med en kris samt vilka funktioner som ingår i grupperna finns i den regionala krisberedskapsplanen. Vidare finns i planen beskrivning av roller och ansvar under en kris.

2.5 Rekommendation:

Följ och tillse att arbetet anpassas utifrån nationell utveckling inom försörjningsområdet

I delbetänkandet "En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården SOU 2021:19", föreslås att regionerna åläggs att ha ett lager motsvarande en månads normal förbrukning av kritiska materiel och läkemedel för att minska sårbarheten. Det kommer även att krävas nationell samordning vilket aktualiserades under pandemin. Region Värmland bevakar fortsatt **nationell samordning** med anledning av delbetänkandet.

Säkerhets- och beredskapsavdelningen har det övergripande ansvaret att ansöka om medel från överenskommelser och statsbidrag. När ansökningarna har godkänts och medel tilldelats från staten sker dialog med berörda verksamheter. 2021 kom överenskommelsen "Hälso- och sjukvårdens arbete med civilt försvar", där försörjningsberedskap var en av sju insatser som regionen skulle genomföra. Insatsen fanns kvar i de efterföljande årliga överenskommelserna 2023.

2024 övergick överenskommelsen till ett statsbidrag. Nyligen har ett nytt statsbidrag lanserats där regionerna ska använda medlen i överenskommelsen till att bygga upp och säkerställa långsiktig förbättrad tillgång till medicintekniska produkter av förbrukningskaraktär och personlig skyddsutrustning som används inom intensivvården och den traumavård som kan leda till intensivvård. Det gäller lagerhållning för sådan vård som bedrivs i vardagen.

2022 kom en tilläggsöverenskommelse om försörjningsberedskap för läkemedel. Fokus det året var att regionerna skulle säkra tillgången på läkemedel och tillhörande medicintekniska produkter inom områdena akut tandvård, prehospital vård och intensivvård för en månad. 2023 var fokuset på vård som inte kan anstå för en månad. 2024 blev tilläggsöverenskommelserna en överenskommelse men med samma uppdrag som 2023.

2.6 Rekommendation:

*Initiera **förtydliganden** i respektive reglemente vad gäller att leda Regionsservice (HSN) och ansvara för verksamheten (RS).*

Region Värmlands nämnder har sedan 2022-01-01 nya reglementen som **tydliggör ansvarsfördelningen** mellan Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden.

I Regionstyrelsens reglemente ingår som en del att ansvara för Region Värmlands övergripande planering för katastrofmedicinsk och annan beredskap vid allvarlig och/eller extraordinär händelse under fred och vid höjd beredskap.

I Reglemente för Hälso- och sjukvårdsnämnden anges nämndens särskilda ansvar och uppdrag. I nämndens uppdrag ingår att utöva ledningen av **folktandvården** och även att utöva ledning av **regionservice**.

Det sammanställs årligen en riskbedömning av Hälso- och sjukvårdsnämndens plan för det kommande verksamhetsåret och hantering avseende ansvarsfördelning ingår i Hälso- och sjukvårdsnämndens internkontrollplan.

Utifrån resultatet i granskningen från 2021 gavs också ett antal rekommendationer till **Hälso- och sjukvårdsnämnden**:

2.7 Rekommendation:

Tydliggöra Folktandvårdens roll i organisationen och dess förhållande till styrdokument inom läkemedelsområdet.

Som nämns i stycket ovan om Reglemente för Hälso- och sjukvårdsnämnden ingår i nämndens uppdrag att utöva ledningen av **folktandvården**.

Samtliga **övergripande rutiner** för läkemedel gäller för hela hälso- och sjukvården i vilken Folktandvården ingår. Folktandvårdens, hälso- och sjukvårdens och regionens övergripande ledningssystem ensades vid implementeringen av planerings- och uppföljningssystemet Stratsys under 2022.

2.8 Rekommendation:

Uppdatera regionens läkemedelsstrategi och patientsäkerhetsstrategi för att säkerställa tydlig styrning.

Med anledning av att Hälso- och sjukvårdsnämnden genom det nya reglementet från och med 1 januari 2022 är såväl huvudman som vårdgivare, samt att enligt den av regionfullmäktige beslutade riktlinjen för styrande dokument – struktur, fastställande och hantering, ensas termförteckningen något. Dokumenttypen plan används även för den inte längre existerande dokumenttypen strategi. Detta innebär att **läkemedels- och patientsäkerhetsstrategierna** som tidigare beslutats i Regionstyrelse/Regionfullmäktige ersätts av planer som beslutas av Hälso- och sjukvårdsnämnden och biläggs nämndens svar på planeringsdirektiv. Årlig uppföljning av strategierna ingår i nämndens rapportering.

Planen ska innehålla mål samt strategier och/eller aktiviteter och/eller åtgärder för hur målen ska uppnås inom ett visst område. Planer varierar i grad av strategiskt innehåll, detaljeringsnivå och i tidslängd, men ska alltid vara tidsatta.

Beskrivning av hälso- och sjukvårdens övergripande processer samt samtliga rutiner och riktlinjer som gäller för hälso- och sjukvården finns i **dokumenthanteringssystemet Vida**.

På Hälso- och sjukvårdsnämndens möte i april 2024 redovisades för kännedom SKR:s meddelande om "Överenskommelse om försörjningsberedskap för läkemedel mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner 2024:

Av regeringens proposition "Totalförsvaret 2021-2025 (prop. 2020/21:30" framgår att den civila hälso- och sjukvården vid krig bör ha kapacitet att utföra sådan vård som inte kan anstå och att sådan vård ska säkerställas för såväl civila som för militär personal. Säkerställandet av nödvändig försörjning av bland annat läkemedel och sjukvårdsmateriel är avgörande för att i vardagen kunna erbjuda civilbefolkningen hälso- och sjukvård och säkerställa förmågan i totalförsvaret vid en allvarlig säkerhetspolitisk kris och i krig."

2.9 Rekommendation:

*Tillse att rutiner utvecklas för att säkerställa en översikt över samtliga **beställningar** som genomförs inom organisationen*

När det gäller **livsmedel** finns inköpslistor, dvs. listor över allt regionen köper in. Det är utifrån dem som statistik avseende andel ekologiska och svenska livsmedel med mera redovisas.

För **textilier** betalar Region Värmland per tvätt, här finns också listor över textilier Region Värmland skickar för tvätt och får åter i användning.

Utifrån detta tas leveranssäkerhet fram. I Region Värmland används e-handelsplatsen "Marknadsplatsen" för beställning av förbrukningsartiklar och läkemedel. Här kan ansvariga se alla inköp och även ta fram **leveranssäkerhet**.

Region Värmland har upphandlat ett lagerhanteringssystem som är under implementering. Detta affärssystem-systemstöd för lagersaldo, visar var varan finns och hur mycket som finns i lager. Denna utveckling är i linje med intentionerna i delbetänkandet om "En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården SOU 2021:19. I samband med upphandling av lagersystemet krävdes att översikt över beställningar skulle vara möjligt.

3. Sammanfattande bedömning

Det huvudsakliga syftet med denna uppföljning var att kartlägga hur det ser ut i nuläget avseende slutsatser och iakttagelser samt de rekommendationer som lämnades till Regionstyrelsen efter granskningen som genomfördes 2021.

Utifrån den uppföljande granskningens resultat är vår bedömning att vi har fått svar på de frågor som ställts. Av svaren i denna rapport framgår att utvecklingsarbete pågår inom de områden som rekommendationerna berör och att ett antal **riktlinjer** och **vägledande dokument** har tagits fram sedan granskningen 2021.

Anders Marmon
Certifierad kommunal yrkesrevisor

4. Källor

- Revisionsrapport från 2021
- Svar på revisionsrapporten från Regionstyrelsen 2022
- Svar på revisionsrapporten från Hälso- och sjukvårdsnämnden 2022
- Regional krisberedskapsplan
- Rutin för materialförsörjning RUT-25127
- Reglemente för Hälso-och sjukvårdsnämnden
- Reglemente för Regionstyrelsen
- Miljöplan 2021-2025
- Läkemedelsförsörjningsenhetens uppdragsbeskrivning
- Överenskommelse – Försörjningsberedskap läkemedel 2024, SKR

Revisionen är ett demokratiskt kontrollinstrument som på uppdrag av fullmäktige ska granska styrelsens och nämndernas verksamhet samt presentera en revisionsberättelse. I Kommunallagen fastslås att revisorerna bland annat ska granska:

- Om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- Om räkenskaperna är rättvisande, samt
- Om nämndernas interna kontroll är tillräcklig.

Vidare genomför revisorerna fördjupade granskningar inom områden där det finns betydande risker som kan medföra allvarliga konsekvenser.

Region Värmlands revisorsgrupp består av sju revisorer som utses av Regionfullmäktige. Revisionen biträds av sakkunniga vid regionens egna revisionskontor samt av upphandlade revisionsbyråer.

Information om revisionen och revisionsrapporter hittar du här: [Revision - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se)
